

**MOKESTINIŲ GINČŲ KOMISIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS**

2020 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2021 m. vasario d. Nr. VD-
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Evaldas Raistenskis

Mokestinių ginčų komisijos
prie Lietuvos Respublikos
Vyriausybės pirmininkas

Mokestinių ginčų komisija prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Komisija) yra ikiteisminė mokestinius ginčus nagrinėjanti institucija, kuri objektyviai nagrinėja mokesčių mokėtojų skundus dėl centrinių mokesčių administratorių sprendimų. Praėjusiais metais išliko nepakitusi kryptis, jog daugiausia ginčų kilo dėl apskaičiuotų pridėtinės vertės mokesčio, po to rikiuojasi gyventojų pajamų bei pelno mokesčiai. Pastebėtina, kad ši tendencija išlieka jau keliolika pastarųjų metų. Daugiausiai sprendimų 2020 m. buvo priimta dėl apskųstų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) sprendimų, mažiau, apie 12,8 procentus – dėl Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – MD) sprendimų.

Komisija, siekdama pagrindinio tikslo – tinkamai ir objektyviai išnagrinėti skundą, aktyviai naudojami savo teise kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo teismą (ESTT), kurią įgijo ESTT pripažinus Komisiją teismine institucija. Priėmus sprendimus, kuriuose įvertinamos gautos ESTT išvados, mokestinis ginčas išsprendžiamas jau ankstyvojoje ginčo stadijoje Komisijoje. Tai leidžia pabaigti ginčą greičiau, sutaupant ginčo šalių laiką ir resursus bei sumažinant teismų krūvį. Komisija praeitais metais nusprendė kreiptis į ESTT dėl prejudicinio sprendimo PVM srityje, taip pat gavo ESTT sprendimą dėl ankstesnio MGK kreipimosi muitų klausimais.

Žvelgdami į praėjusius metus galime pasidžiaugti tuo, kad mokesčių mokėtojai vis plačiau gina savo teises, kreipdamiesi dėl anksčiau nenagrinėtų atvejų. Tai leido gyventojams gauti situacijos įvertinimą iš karto, nelaukiant patikrinimo. Toks procesinis aktyvumas suteikia galimybę plėtoti naują praktiką.

Sudėtingėjant verslo ir veiklos formoms, teisiniams santykiams mokesčių srityje, verslo ir gyventojų ginčiuose išryškėja vis naujos situacijos, susijusios su dirbtiniais dariniais ir struktūromis, sandorių grandinėmis, turinio viršenybės prieš formą principo taikymu, kai naudojami „intelektualūs“ mokesčių vengimo būdai. Nagrinėjant skundus neapsiribojama nacionalinių teisės aktų analize ir taikymu, o nagrinėjami ir taikomi ES Reglamentai bei ESTT

sprendimai. Šių situacijų nagrinėjimas reikalauja žinių ne tik mokesčių, tarptautinės teisės, bet ir ekonomikos srityse. Todėl planuodami ir organizuodami savo veiklą toliau akcentuojame būtinybę išlaikyti profesionalumą, kelti Komisijos darbuotojų kvalifikaciją, užtikrinti ginčo šalims patogų ginčo nagrinėjimą bei kokybiškesnes paslaugas į Komisiją besikreipiantiems žmonėms, įvedant šiuolaikiškus IT sprendimus.

Pažymime, kad administraciniai teismai patvirtino net 87 proc. Komisijos sprendimų. Šis rezultatas pakilo nuo pastaraisiais metais buvusių 75 procentų. Tai rodo, kad teismai vis daugiau neabejoja Komisijos sprendimų pagrįstumu. Daugiau kaip pusė – 53 proc. Komisijos sprendimų skundžiama nebuvo. Teismų praktikos mokestinių ginčų bylose formavimo aspektu 2020 m. buvo priimtos kelios svarbios LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos nutartys.

Komisija, mokestinių ginčų praktikoje pastebėjusi kokias klaidas daro mokėtojai, ėmėsi praktikos informuoti apie tai visuomenę. Šią praktiką ketiname plėtoti ir kitais metais. Tikimės, kad tai prisidės prie didesnio žinojimo ir leis išvengti ginčų ateityje.

I SKYRIUS STRATEGINIO VEIKLOS PLANO ĮGYVENDINIMAS

PIRMASIS SKIRSNIS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Pažymėtina, kad ataskaitiniai metai buvo išskirtiniai dėl pasaulyje ir šalyje kilusios COVID-19 viruso pandemijos. Komisija turėjo greitai įvertinti pakitusią aplinką ir užtikrinti jai pavestų funkcijų tinkamą vykdymą. Komisija nustatytą privalomų reikalavimų ir rekomendacijų pagrindu parengė Komisijos veiklą reguliuojančius teisės aktus ir atitinkamai vykdė juose numatytas priemones.

Šalyje paskelbus ekstremalią situaciją ir karantiną, Komisijos darbas iš esmės buvo organizuotas nuotoliniu būdu. Vis daugiau veiklos procesų buvo perkelta į elektroninę erdvę. Taigi, ataskaitiniais metais, pandemijos kontekste, visų Komisijos darbuotojų pastangomis pavyko užtikrinti nenutrūkstamą Komisijos veiklą ir jai pavestų funkcijų vykdymą.

Pagal esamą teisinį reguliavimą sprendimus dėl skundo mokestinių ginčų bylose Komisija turi priimti per 60 dienų nuo skundo gavimo. Tačiau ataskaitiniais metais buvo 25 atvejai, kai dėl įvairių priežasčių skundo nagrinėjimas buvo sustabdytas (dėl kreipimosi į ESTT, dėl informacijos iš teismų gavimo, dėl mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratoriaus susitarimo procedūros vykdymo ir kt.). Teisės aktuose yra numatyta, kad Komisija gali nuspręsti skundo dėl mokestinio ginčo (jo dalies) nagrinėjimą sustabdyti, jeigu priimamas sprendimas visiškai ar iš dalies priklauso nuo tam tikro juridinio fakto buvimo ar nebuvimo ir tokio juridinio fakto buvimas ar nebuvimas dar turi būti nustatytas teismo ar teisėsaugos institucijos arba užsienio valstybės įstaigos ar institucijos ir kt. Tokiais atvejais Komisija sprendimus priėmė gavusi reikiamą informaciją ir atnaujinsi skundų nagrinėjimą.

Komisijoje ataskaitiniais metais dirbo iš viso 17 darbuotojų. Komisijos pagrindinę funkciją – mokesčių mokėtojų skundų nagrinėjimą ir sprendimų priėmimą atliko 5 Komisijos nariai. Parengiamuosius darbus, susijusius su skundų nagrinėjimu, vykdė Komisijos administracijos padalinys, kuriame dirbo 7 valstybės tarnautojai ir 1 pagal darbo sutartį dirbantis darbuotojas (posėdžių sekretorė). Kitas padalinys, kuriame dirbo 4 darbuotojai, atliko administravimo bendrosios veiklos srityse būtinas funkcijas (dokumentų valdymas, buhalterinė apskaita, viešieji pirkimai, personalo, turto valdymas ir kt.). Komisija siekia mažinti vadovaujančių pareigybių skaičių, tolygiai paskirstyti krūvį darbuotojams, daugiau žmogiškųjų išteklių koncentruoti mokestinių ginčų nagrinėjimui, todėl šiuo metu vykdoma Komisijos struktūros pertvarka. Nauja Komisijos administracijos struktūra įsigalios nuo 2021 m. balandžio 15 d. ir joje nebus atskirų struktūrinių padalinių.

Atkreiptinas dėmesys ir į tai, kad pagal 2020 m. priimtą Mokesčio už aplinkos tešimą įstatymo pakeitimą (2020-06-25 įstatymas Nr. XIII-3158) nuo 2021 m. Komisijai pavesta

nagrinėti ginčus ir dėl mokesčio už aplinkos teršimą, todėl ataskaitiniais metais Komisija turėjo tinkamai pasirengti ginčams ir dėl šio mokesčio nagrinėti (Komisijos buvo suorganizuotas seminaras – diskusija su aplinkos mokesčio administratoriais, pristatyta ginčų praktika ir Komisijos darbuotojams). Taigi, Komisija nuo 2021 m. nagrinės skundus ne tik dėl VMI ar MD, bet ir dėl kitų mokesčių administratorių – Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos bei VĮ Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro priimtų sprendimų. Pažymėtina, kad šios naujovės prisidės prie dar geresnio asmens teisių gynimo ir greitesnio ginčų išsprendimo.

**ANTRASIS SKIRSNIS
STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS**

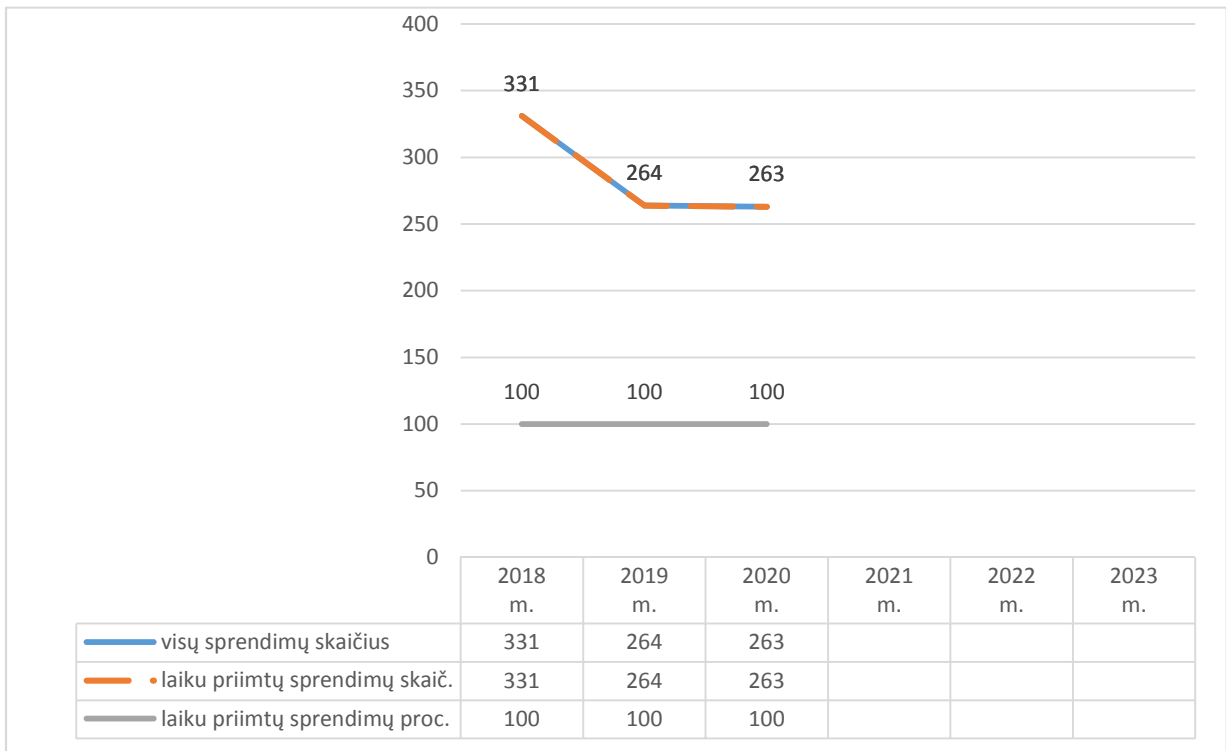
Strateginis tikslas: objektyviai išspręsti kilusį ginčą, taip prisidėti prie asmens teisių gynimo ir teisingumo vykdymo

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (proc.)**
1	2	3	4	5	6
01 01	Mokestinių ginčų nagrinėjimas	603	603	603	100
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

I. Siekiant įgyvendinti pagrindinį Komisijos strateginį tikslą, Komisijos veikla buvo orientuota į teisės aktais pagrįstą mokesčių mokėtojų skundų nagrinėjimą.

1 grafikas. Nustatytais terminais Komisijos priimtų sprendimų dėl skundų ir prašymų skaičiaus santykis su visais sprendimais (proc.).

Komisijos Strateginiame veiklos plane buvo numatyta, kad 2020 m. visi Komisijos sprendimai bus priimti teisės aktų nustatytais terminais.

Komisija, išnaginėjusi mokesčių mokėtojų skundus ir prašymus, 2020 m. priėmė 263 sprendimus, iš jų 196 sprendimai buvo priimti mokestinių ginčų bylose išnaginėjus mokestinį ginčą, o 67 sprendimai dėl kitų su mokestiniais ginčais susijusių prašymų. Visi mokesčių mokėtojų skundai ir prašymai Komisijos buvo išnagrinėti laikantis teisės aktuose nustatytų terminų. Palyginus ataskaitinių metų ir 2019 m. sprendimų skaičių matyti, kad Komisijos priimtų sprendimų skaičius beveik nekito.

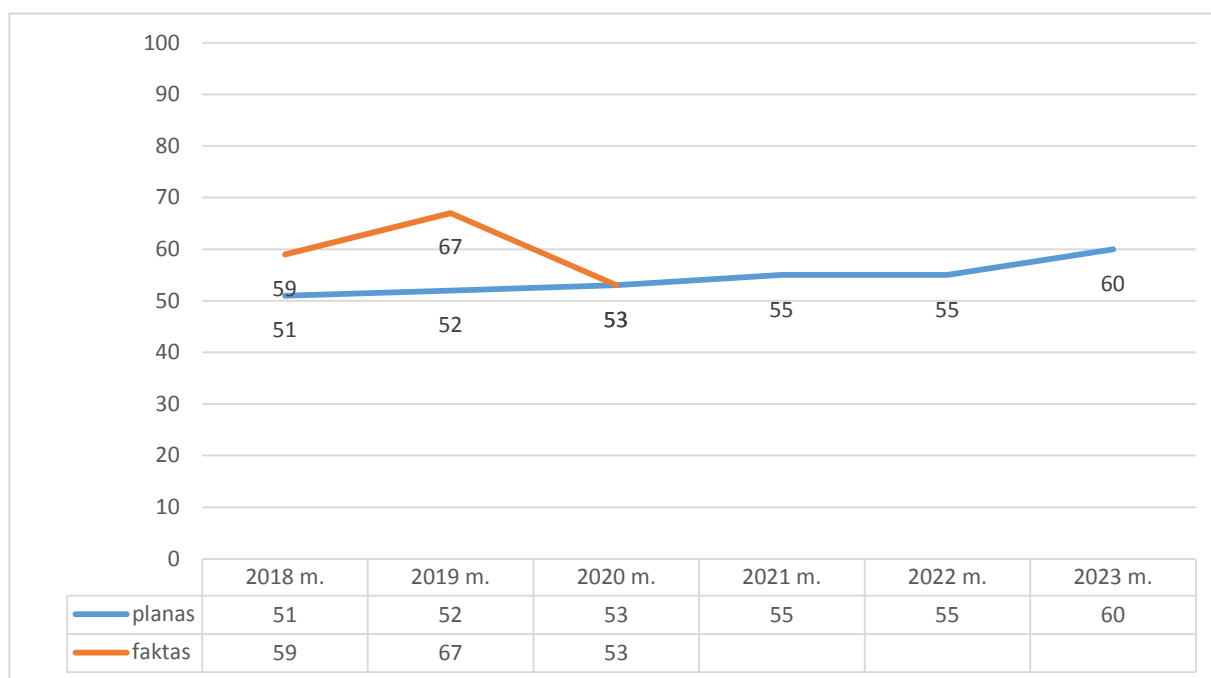
Iš visų 196 Komisijos sprendimų dėl mokestinių ginčų, 129 sprendimais buvo patvirtinti mokesčių administratoriaus sprendimai, 36 sprendimais buvo panaikinti mokesčių administratoriaus sprendimai ar perduoti jam nagrinėti iš naujo, o 31 mokesčių administratoriaus sprendimas pakeistas. Taigi, pagal pateiktus duomenis matyti, kad Komisija patvirtino 66 proc. mokesčių administratorių sprendimų.

Komisija 2020 m. išnaginėjo skundus dėl mokesčių administratorių apskaičiuotų 20,97 mln. Eur mokesčių ir su jais susijusių sumų (dėl VMI apskaičiuotų 14,25 mln. Eur, dėl MD apskaičiuotų 6,72 mln. Eur).

Vertinant gautų skundų duomenis matyti, kad 2020 m. Komisija gavo 227 mokesčių mokėtojų (118 fizinių asmenų ir 109 juridinių asmenų) skundus. Mokesčių mokėtojai pateikė skundus dėl 195 VMI ir 29 MD sprendimų inicijuodami mokestinius ginčus bei 3 skundus dėl kitų institucijų veiksmų. Iš jų 14 skundų gauta dėl Mokesčių administravimo įstatymo 69 straipsnio – turinio viršenybės prieš formą, taikymo.

II. Kitas kriterijus Komisijos strateginiam veiklos tikslui įvertinti yra „Įsiteisėję Komisijos sprendimai, kurių šalys neginčijo“ (procentais).

2 grafikas. Įsiteisėję Komisijos sprendimai, kurių šalys neginčijo (procentais).

Komisijos strateginiame veiklos plane buvo planuota, kad 2020 m. mokesčių mokėtojai ir mokesčių administratoriai, kaip ginčo šalys, neginčys 53 proc. priimtų Komisijos sprendimų. Šio vertinimo kriterijaus reikšmė pasiekta. Kaip pirmiau buvo minėta, Komisija 2020 m. priėmė iš viso 263 sprendimus, iš jų 140 Komisijos sprendimų arba 53 proc., šalys neginčijo.

Ginčo šalys 2020 m. nesutiko su 123 Komisijos sprendimais, priimtais išnagrinėjus mokestinius ginčus, todėl pateikė skundus Vilniaus apygardos administraciniam teismui. Mokesčių mokėtojai teismui pateikė skundus dėl 116 Komisijos sprendimų, o mokesčių administratoriai – 7.

Kaip pirmiau minėta, Komisija 2020 m. išnagrinėjo 196 mokestinius ginčus dėl iš viso 20,97 mln. Eur mokesčių ir su jais susijusių baudų ir delspinigių. Mokestiniai ginčai vyko dėl mokesčių administratorių apskaičiuotų 10,9 mln. Eur pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), 5,7 mln. Eur pelno mokesčio, 2,8 mln. Eur gyventojų pajamų mokesčio (toliau – GPM), 0,87 mln. Eur akcizo ir 0,7 mln. Eur kitų mokesčių (muito, valstybinio socialinio draudimo įmokų, privalomojo sveikatos draudimo įmokų ir kt.). Išnagrinėjusi mokestinius ginčus, Komisija sprendimais patvirtino 11,3 mln. Eur mokesčių ir su jais susijusių sumų, o 9,67 mln. Eur buvo panaikinti arba perduoti mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo (4,2 mln. Eur VMI apskaičiuota suma ir 5,47 mln. Eur MD apskaičiuota suma).

Daugiausia ginčų – 81, kilo dėl apskaičiuotų 10,9 mln. Eur PVM (arba 52 proc. visos ginčijamos sumos). Komisija, išnagrinėjusi šiuos skundus, sprendimais patvirtino 4 mln. Eur PVM, nepatvirtino 6,9 mln. Eur.

Komisija, nagrinėdama ginčus dėl apskaičiuoto PVM, vertino ginčijamus faktus bei teisiškai reikšmingas faktines aplinkybes, t. y. sprendė dėl prekių išgabenimo į kitą valstybę narę; vertino dėl nesąžiningo mokesčio mokėtojo elgesio ir dalyvavimo PVM sukčiavimo scheme; vertino realiai neįvykusias ūkines operacijas; 0 proc. PVM tarifo taikymo pagrįstumą; palūkanų apskaičiavimą dėl negražinto PVM; nustatytą importuotų prekių muitinės vertę; prekių įvežimo į ES teritoriją apmokestinimą ir kt.

Pavyzdžiui, Komisija vertino mokesčių mokėtojo vykdytus nekilnojamojo turto pardavimo sandorius, kai iš šių sandorių mokesčių mokėtojas siekė nuolat gauti pajamų, ekonominės naudos ir veikla turėjo versliškumo, savarankiškumo, tęstinumo požymių. Komisija nustatė, kad pareiškėjo vykdyta veikla atitiko apibrėžiamą ekonominės veiklos sąvoką, todėl nekilnojamojo turto pardavimo kaip iš ekonominės veiklos gautos pajamos yra PVM objektas. Komisija padarė išvadą, kad mokesčių administratorius pagrįstai pareiškėjo gautas pajamas iš nekilnojamojo turto pardavimo apmokestino PVM.

Kitu atveju Komisija pasisakė dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo pareiškėjas buvo įpareigotas sumokėti PVM ir su juo susijusias sumas, jį panaikindama. Ginčas kilo dėl 0 proc. PVM tarifo taikymo. Pasisakydama dėl mokesčių administratoriaus sprendime

nurodomų aplinkybių, susijusių su tuo, jog prekių disponavimo teisė perėjo ne deklaracijoje nurodytiems prekių įgijėjams, o jų vardu veikusiems nenustatytiems asmenims, Komisija pažymėjo, kad dėl šių aplinkybių reikšmės yra pasisakyta LVAT nutartyje administracinėje byloje Nr. A-276-602/2019, ESTT praktikoje, darant išvadą, jog ši aplinkybė pati savaime nepaneigia mokesčių mokėtojo teisės pasinaudoti neapmokestinimu PVM, o yra pagrindas vertinti mokesčių mokėtojo sąžiningumą. Kadangi mokesčių administratorius tokio vertinimo neatliko, todėl Komisija padarė išvadą, jog mokesčių administratorius sprendime netinkamai aiškino aptartas nuostatas ir netinkamai jas taikė ginčo situacijoje.

Komisija nagrinėjo ir ginčą dėl pareiškėjai papildomai apskaičiuoto PVM mokesčių administratoriui nustačius, kad pareiškėja nepagrįstai atskaitė pirkimo PVM pagal ne PVM mokėtojo išrašytą nekilnojamojo turto (žemės sklypo bei butų) pardavimo pareiškėjai dokumentą. Komisija, įvertinusi mokestinio ginčo medžiagą teisinio reglamentavimo bei jį aiškinančios LVAT praktikos kontekste, padarė išvadą, jog mokesčių administratorius pagrįstai, pareiškėjai nepateikus PVM sąskaitos faktūros (kurioje atskaitytina PVM suma būtų išskirta), kaip pirminio leistino įrodymo, pagrindžiančio teisę į PVM atskaitą, sumažino pareiškėjos atskaitytiną PVM suma. Komisija pažymėjo, jog pati pareiškėja ginče aptariamą įsigytą turtą buhalterinėje apskaitoje apskaitė visa įsigijimo verte, PVM nuo įsigyto nekilnojamojo turto vertės neapskaitė.

Dėl GPM išnagrinėti 80 ginčų dėl 2,8 mln. Eur, kuri sudarė 13 proc. visos apskųstos 20,97 mln. Eur sumos. Komisija patvirtino 1,6 mln. Eur, nepatvirtino 1,2 mln. Eur GPM. Iš jų daugiausia ginčų – 37, Komisija išnagrinėjo dėl GPM, apskaičiuoto pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą pagal Mokesčių administravimo įstatymo 70 straipsnį, 10 sprendimų priimta išnagrinėjus ginčus dėl mokesčių administratoriaus taikyto turinio viršenybės prieš formą principo pagal Mokesčių administravimo įstatymo 69 straipsnį.

Taigi, ginčai vyko dėl mokesčių apskaičiavimo pagal mokesčių administratoriaus įvertinimo pagrįstumo, dėl nustatytos nekilnojamojo turto rinkos vertės, dėl tikrosios rinkos vertės nustatymo sandoriuose su asocijuotais asmenimis, dėl nustatytos statybos objekto tikrosios rinkos vertės, dėl iš nenustatytų asmenų gautų ir nedeclaruotų pajamų apmokestinimo ir kt.

Dažnu atveju Komisija sprendė ginčus dėl mokesčių administratoriaus nustatytų pajamų, kurios pareiškėjų buvo nedeclaruotos, ir dėl to pareiškėjams apskaičiuotas GPM, šio mokesčio delspinigiai ir skirtos baudos. Komisija nustatė, kad daugeliu atveju GPM apskaičiuotas pagrįstai taikant Mokesčių administravimo įstatymo 70 straipsnį (pareiškėjo patirtos išlaidos viršijo laikotarpio pareiškėjo deklaruotas pajamas), todėl mokesčių administratoriaus sprendimus patvirtino. Pavyzdžiui, Komisija sprendė dėl akcijų, kurių vertė buvo 5 mln. Lt, pardavimo su pardavėjais susijusiam juridiniam asmeniui, nustačius lygią

0 (nuliui) akcijų pardavimo kainą, apmokestinimo. Sutartyje buvo numatyta, kad nuosavybės teisė į parduodamas akcijas bei visos su jomis susijusios turtinės ir neturtinės teisės pirkėjui pereis automatiškai, šalims nesudarant jokių papildomų dokumentų, nuo to momento, kai bus įvykdytos visos šios sąlygos: pardavėjas bus gavęs visų kitų akcininkų atsisakymus pirmumo teise pirkti akcijas arba per teisės aktų nustatytus terminus kiti bendrovės akcininkai neįgyvendins savo pirmumo teisės; bus gautas banko sutikimas. Mokesčių administratorius nustatė, kad nors sutarties sąlygos neįvykdytos, tačiau pripažino pardavėjui gautas pajamas ir apmokestino GPM. Komisija nesutiko su mokesčių administratoriaus išvada ir priėmė sprendimą grąžinti skundą mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Ataskaitiniais metais į Komisiją kreipėsi ir gyventojai, nesutikdami su mokesčio administratoriaus pranešimais tikslinti metinę pajamų mokesčio deklaraciją, kurioje deklaruota grąžintina GPM suma. Nors tokiais atvejais mokesčių administratorius savo išvadų dėl deklaracijos tikslinimo neįformino sprendimais, tačiau tai sukėlė tiesiogines pasekmes gyventojams – nebuvo grąžinta deklaruota GPM permoka. Komisija, išnagrinėjusi skundus, įvertino gyventojų teises į deklaruotą permoką, t. y. pateikė situacijos įvertinimą iš karto, nelaukiant mokesčių administratoriaus patikrinimo.

Komisija išnagrinėjusi 31 ginčą dėl apskaičiuoto 5,7 mln. Eur pelno mokesčio, sprendimais patvirtino 4,4 mln. Eur. Pavyzdžiui, Komisija spręsdama ginčą dėl pelno mokesčio nustatė, kad bylos aplinkybių visuma: dėl Estijoje įsteigto vieneto ekonominio turinio nebuvimo, dėl sukaupto paskirstytino pelno priskyrimo kontrolinį akcijų paketą faktiškai perėmusių susijusių asmenų įsteigtam vienetai aplinkybių, patvirtino, jog įformintos operacijos, kurių pagrindu sukurta struktūra leido išvengti mokesčių, atitinka apsimestinį darinį, kuris buvo nustatytas be svarių komercinių priežasčių, atspindinčių ekonominę realybę. Mokesčių administratoriaus nustatytos aplinkybės neabejotinai patvirtino siekį gauti mokesstinę naudą, kas prieštarauja 2011/96/ES Direktyvos dalykui ar tikslui. Todėl Komisija sprendė, kad mokesčių administratorius pagrįstai konstatavo mokesčių vengimą, leidžiantį netaikyti Pelno mokesčio įstatyme nustatytos pelno mokesčio lengvatos dėl dividendų neapmokestinimo, esant piktnaudžiavimui.

Komisija sprendė mokesstinį ginčą ir dėl Lietuvoje registruotai bendrovei papildomai apskaičiuoto pelno mokesčio, delspinigių ir baudos mokesčių administratoriui konstatavus, kad bendrovė nepagrįstai pasinaudojo Pelno mokesčio įstatymo 56¹ straipsnyje įtvirtinta lengvata, leidusia sumažinti apmokestinamąjį pelną iš įmonių grupės vieneto perimtais mokesčiais nuostoliais. Mokesčių administratoriaus vertinimu, pareiškėjas neįvykdė šio įstatymo 56¹ straipsnio 4 dalies reikalavimo – nepateikė įrodymų, pagrindžiančių faktą, kad mokesčiniai nuostoliai nuostolių perdavimo dieną buvo galutinio pobūdžio ir negalėjo būti perkelti į kitus mokesčinius metus bei šio straipsnio 7 dalyje įtvirtintos sąlygos – nepateikė šalies, kurioje buvo

registruota įmonė ir iš kurios perimami nuostoliai, mokesčių administratoriaus išduotos pažymos, jog įmonė mokesčių nuostolių perdavimo dieną neturėjo mokesstinės nepriemokos. Komisija konstatavo, kad mokesčių administratorius neįvertino perimamų nuostolių realumo, jų atitikimo Pelno mokesčio įstatymo reikalavimams, todėl nusprendė bendrovės skundą perduoti mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Komisija nagrinėjo ginčą dėl pareiškėjui papildomai apskaičiuoto pelno mokesčio mokesčių administratoriui konstatavus, kad pareiškėjas nepagrįstai leidžiamiems atskaitymams priskyrė projektavimo paslaugų vertę, konsultavimo paslaugų vertę, teisinių paslaugų vertę, nes pareiškėjas neįrodė, kad išlaidos buvo realiai patirtos. Komisija, atsižvelgdama į teisės aktų reikalavimus dėl leidžiamų atskaitymų pagrindimo ir į nustatytas aplinkybes konstatavo, kad pareiškėja nepagrindė ir neįrodė asocijuoto asmens projekto (-ų) parengimo fakto, todėl mokesčių administratorius pagrįstai apribojo bendrovės teisę priskirti leidžiamiems atskaitymams pagal už projektavimo darbus išrašytas sąskaitas. Komisija taip pat konstatavo, kad pareiškėja jokiais tinkamais įrodymais nepagrindė, jog konsultavimo paslaugų procese buvo pasiekti objektyvią išraišką turintys rezultatai, susiję su jos ekonomine veikla ir todėl mokesčių administratorius pagrįstai sumažino pareiškėjos leidžiamus atskaitymus dėl konsultavimo ir teisinių paslaugų išlaidų.

Kitu atveju Komisija nustatė, kad pareiškėja neapskaitė dalies iš užsienio įmonės įsigytų prekių bei, pardavusi šias prekes, neapskaitė jų pardavimo pajamų bei nuo šių pajamų neapskaičiavo PVM ir pelno mokesčio. Pareiškėjos buhalterinėje apskaitoje neapskaitytų prekių pardavimo pajamos mokesčio administratoriaus pagrįstai buvo apskaičiuotos vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo 70 straipsnio nuostatomis (pagal mokesčių administratoriaus įvertinimą), taikant ekonominių modelių metodą.

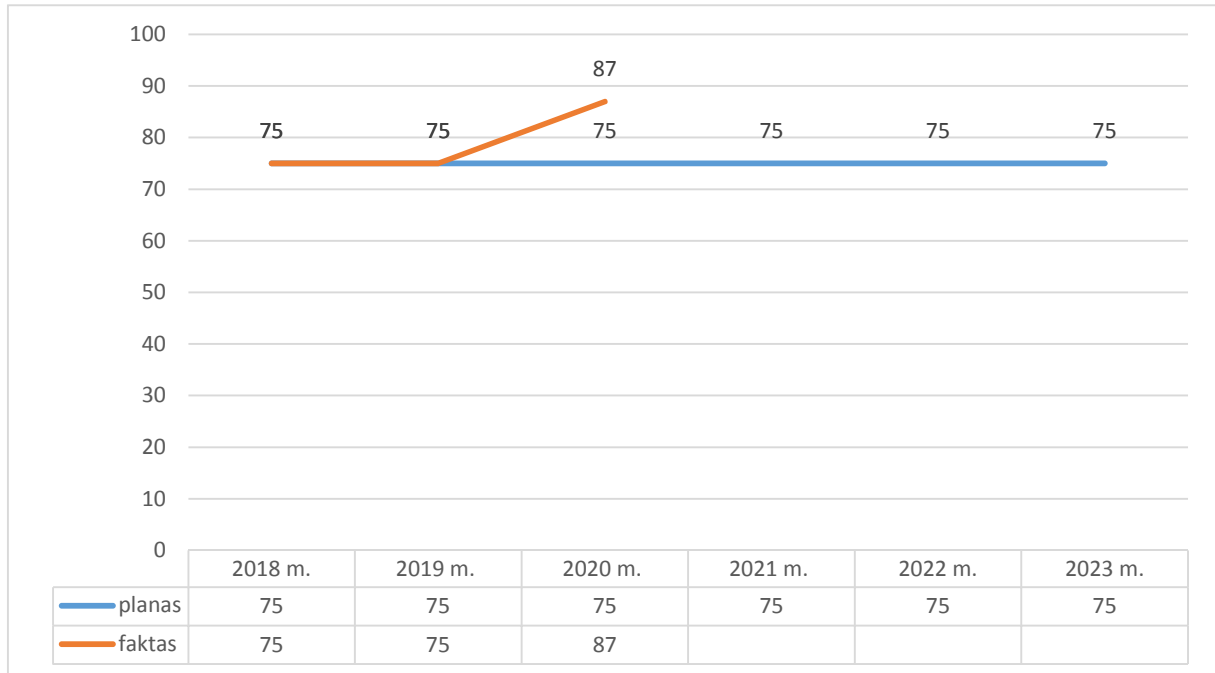
Komisija 2020 m. išnagrinėjo ginčus dėl MD ir VMI sprendimų, kuriuose akcizai ir muitai buvo apskaičiuoti dėl neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtų prekių, banderolėmis nepaženkintų akcizais apmokestinamų prekių laikymo (gabenimo) ir kt. Pavyzdžiui, Komisija patvirtino mokesčių administratorių sprendimus, kuriais pareiškėjams ir kitiems fiziniams asmenims solidariai buvo įregistruota mokesstinė prievolė muitinei už neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežą didelį kiekį cigarečių su Baltarusijos Respublikos banderolėmis.

Komisija nagrinėjo ginčą dėl pareiškėjui nustatytos mokesstinės prievolės muitinei (importo maito ir PVM) pagrįstumo mokesčių administratoriui konstatavus, jog deklaruotoms prekėms (įvairūs aukso ir sidabro juvelyriniai dirbiniai) įforminta laikinojo įvežimo muitinės procedūra nebuvo užbaigta tinkamai, prekės buvo paimtos iš muitinės priežiūros (pavogtos), todėl atsirado skola muitinei. Mokesčių administratorius, remdamasis ESTT praktika (2013-07-11 sprendimas byloje C-273/12), padarė pagrįstą išvadą, kad kai pavogtos prekės

lieka Europos Sąjungoje ir jomis gali pasinaudoti kiti asmenys, tai pripažįstama prekių paėmimu iš muitinės priežiūros.

III. Komisijos veiklos vertinimo kriterijus „Mokestinių ginčų bylose administracinių teismų priimti sprendimai, kuriais palikti nepakeisti Komisijos sprendimai“ (procentais).

3 grafikas. Mokestinių ginčų bylose administracinių teismų priimti sprendimai, kuriais palikti nepakeisti Komisijos sprendimai (procentais).

Komisijos Strateginiame veiklos plane 2020 m. šio kriterijaus reikšmė buvo nustatyta 75 procentai. Kriterijaus reikšmė parodo, kokia dalis (procentais) Komisijos sprendimų, kurie buvo apskūsti, LVAT sprendimais (nutartimis) ar įsiteisėjusiais Vilniaus apygardos administracinio teismo (toliau – VAAT) sprendimais buvo nepakeisti palyginus su visais teismų sprendimais mokestinių ginčų bylose. Šis kriterijus parodo Komisijos veiklos kokybę.

Taigi, įvertinus 2020 m. administracinių teismų sprendimus (nutartis) dėl mokestinių ginčų matyti, kad 87 proc. (arba 115 Komisijos sprendimų iš 132) Komisijos sprendimų teismai patvirtino. Taigi, plane nustatyta kriterijaus reikšmė viršyta.

Teismai 2020 m. išnagrinėjo skundus dėl Komisijos sprendimais patvirtintų 42,47 mln. Eur mokesčių ir su jais susijusių sumų. Iš šios sumos teismų sprendimais ir nutartimis buvo patvirtinta 34,8 mln. Eur (arba 82 proc.) apskaičiuota suma, o 7,67 mln. Eur (arba 18 proc.) suma buvo panaikinta arba perduoti mokesčių administratoriui nagrinėti iš naujo.

Paminėtina, kad pagal MAĮ nuostatas mokesčių mokėtojas dėl centrinio mokesčių administratoriaus sprendimo, priimto išnagrinėjus mokėtojo skundą, turi teisę paduoti skundą tiesiogiai VAAT. Šia teise 2020 m. pasinaudojo 23 mokesčių mokėtojai (12 dėl VMI sprendimų, 11 dėl MD sprendimų). Įvertinus tai, kad Komisija šių ginčų nenagrinėjo, todėl šie duomenys į Komisijos veiklos rezultatus neįtraukti.

Komisija labai atidžiai vertina administracinių teismų priimtus sprendimus, LVAT suformuota praktika remiasi nagrinėdama mokesčių mokėtojų skundus. Teismų praktikos mokestinių ginčų bylose formavimo aspektu 2020 m. buvo priimtos kelios svarbios LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos nutartys dėl Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo nuostatų taikymo (administracinės bylos Nr. A-1798-968/2020 ir Nr. eA-3149-438/2020). Be minėtų nutarčių, mokestinių ginčų nagrinėjimo praktikai taip pat aktuali ir LVAT nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3511-968/2020, kurioje teismas sprendė ir pasisakė dėl Lietuvos mokesčių mokėtojui negrąžintos pelno mokesčio permokos. Permoka susidarė užsienio mokesčių administratoriui nustačius, kad Lietuvos bendrovė nemokėjo atlygio užsienio įmonei už naudojimąsi nematerialiuoju turtu, todėl padidino užsienio įmonės pelną ir pelno mokesť. To pagrindu, Lietuvos bendrovė šias apskaičiuotas sumas priskyrė leidžiamiems atskaitymams ir apskaičiavo pelno mokesčio permoką. Nors VMI ir užsienio mokesčių administratorius, siekdami išvengti dvigubo apmokestinimo, ir atliko abipusio susitarimo procedūrą, tačiau VMI negrąžino permokos pripažindama išmokas honorarais, kurie turėtų būti apmokestinami pelno mokesčiu. Teismas patvirtino Komisijos išvadą, kad VMI nepagrįstai negrąžino permokos, nes honorarai faktiškai išmokėti nebuvo.

Apibendrinama 2020 m. veiklos rezultatus Komisija pažymi, kad iš esmės įvykdė Strateginiame veiklos plane numatytas užduotis. Komisija savo veikla – tiek priimdama sprendimus, tiek organizuodama savo veiklą pandemijos sąlygomis, veiksmingai prisidėjo, kad tinkamai būtų užtikrintas žmogaus teisių gynimas jau ikiteisminėje mokestinių ginčų nagrinėjimo stadijoje.
